

Jaarverslag VLG 2006

Activiteiten

Voorjaarsvergadering

De studiemiddag *Boerentuinen en het verleden* was georganiseerd op vrijdag 19 mei 2006 door ons verenigingslid drs. Liesbeth Missel, werkzaam bij de afdeling Speciale collecties van Wageningen Universiteit. De plaats van de bijeenkomst was het Scheikundegebouw van dezelfde Universiteit. Voorafgaand was er voor belangstellenden nog een kleine tentoonstelling te zien bij de afdeling speciale collecties.

De zeer goed bezochte studiemiddag (bijna 60 deelnemers) werd geopend door onze voorzitter professor Pim Kooij. De eerste lezing werd gegeven door mevr. Carla Oldenburger en was getiteld *Stijlkenmerken van de Nederlandse tuinarchitectuur en reflecties op boerentuinen*. Zij gaf daarin een overzicht van de ontwikkeling van tuinen, van kloostertuinen en kasteeltuinen, via het kruidenboek van Dodonaeus uit 1554 (eerste druk) en 1608 (tweede druk) en de problematiek van het overwinteren van tropische planten in de Leidse hortus van Clusius uit 1594 en de Amsterdamse hortus, naar de formele tuinen vanaf 1650 classicistisch, Engelse landschapstuinen, Springer, modernisme tot de huidige tijd. Zij probeerde daarbij aan te geven in hoeverre deze tuinen hun invloeden hadden gehad op de boerentuinen.

Daarna sprak Baukje Drenth die systematisch via veel plaatjes liet zien hoe in de Gelderse Achterhoek en de Gelderse Vallei het erf er uit zag qua bebouwing, meubilair, beplanting, verharding en landschap. Wat onder andere nieuwe woorden als 'schaamgroen' opleverde.

Vervolgens sprak Alberta Roodzandt over de Groninger Slingertuinen. De opkomst ervan hing samen met de bloei van de Groninger boeren in de tweede helft van de negentiende eeuw. Op een bepaald moment raakten ze in verval. Mensen hadden minder tijd om ze te onderhouden. Sinds kort worden ze weer gerestaureerd of in ieder geval weer nieuw leven ingeblazen.

Na de pauze sprak Leo den Dulk over Mien Ruys, dochter van een kweker uit Dedemsvaart en een van de belangrijkste 20ste eeuwse tuinontwerpers, en boerentuinen. Ze bleek specifiek over boerentuinen te hebben gepubliceerd en er ook een dertigtal te hebben ontworpen. Voor haar waren boerentuinen vooral functioneel te vergelijken met (zoals ook Oldenburger had gedaan) kloostertuinen. Belangrijk waren de toegang, het praktisch gebruik en de ruimtewerking. Toen na de jaren zeventig van de twintigste eeuw de bedrijfs- en woonruimte los van elkaar kwamen te staan, betekende dat ook een verandering van de tuin. Ruys was in dit soort zaken over het algemeen tamelijk onsentimenteel. Ze nam de dingen zoals ze waren en dat gold ook voor ontwikkelingen, maar bij het verdwijnen van de boerentuinen heeft Den Dulk haar toch wel op enig heimwee kunnen betrappen.

Tenslotte liet Alberta Roodzandt in een tweede lezing deze middag, zien hoe bewoners boerenerven inrichten en hoe dat soms met smaak en gevoel voor traditie gebeurt, en soms ook niet.

Kooij bedankte de sprekers en met name ook de organisator Liesbeth Missel voor de mooie middag die een belangrijk nieuw thema van de plattelandsgeschiedenis als cultuurgeschiedenis heeft aangesneden, waarna onder het genot van een drankje nog kon worden nagesproken over de vele beelden en informatie die we deze middag hebben gekregen.

Najaarsvergadering

Wij geloven graag dat Veghel het middelpunt van de wereld is, maar het blijkt niet altijd even eenvoudig te bereiken,” merkte Frans M.W. Visser (*director* DMV) op tijdens zijn welkomstwoord aan de VLG op 13 oktober 2007. Hij refereerde aan de problemen van de NS die ochtend, waardoor een deel van de deelnemers met een half uur vertraging in Veghel arriveerde. In management- en vaktaal gaf Visser een korte geschiedenis van DMV International (van ‘De Meierij Veghel’ (1926) naar ‘De Melkindustrie Veghel’), de interne structuur van de organisatie en de veelheid aan producten en merken waaraan DMV werkt. Sinds de internationalisering in de jaren negentig van de twintigste eeuw zijn veel taken zoals *sales*, *research en development* en distributie verplaatst naar elders (zowel binnen Nederland als over de grens). Daardoor staat op de *plant* in Veghel alleen nog productie van *food*, *feed*, en *pharma* uit de restwei en –melk van andere Campingdivisies centraal.

Het contrast met de presentatie van Jeanine Dekker kon niet groter zijn. Zij vestigde in haar bijdrage de aandacht “op een tijd en wereld zonder internationale *joint ventures*, een tijd dat in Brabantse handgedreven zuivelfabriekjes van melk enkel boter werd gemaakt.” Haar verhaal over de opkomst en ontwikkeling van zuivelcoöperaties was fraai geïllustreerd.

Na de lezing van Jeanine Dekker was het tijd voor de excursies. De groep werd hiervoor gesplitst, omdat de groep te groot was om in zijn geheel de fabriek te bezoeken. De ene groep kreeg zodoende informatie over de producten (voedingsmiddelen, medicijnen, cosmetica) waarin de melkeiwitten van DMV te vinden zijn. DMV onderzoekt – voor eigen productie of externe opdrachtgevers – op welke wijze de bestanddelen van melk in nieuwe producten toegepast kunnen worden. Tegelijkertijd werd de andere groep ingeleid in de techniek waarmee in Veghel het melkeiwit uit de melk wordt ‘gefilterd’. ’s Middags waren de rollen omgekeerd.

Voor de rondleiding over het terrein van DMV en een bezoek aan een van de fabriekshallen was het: beschermingsbrillen en hoofdnetjes op, jasjes aan en oordoppen in. Ondanks de toelichting van de ‘gidsen’ – zij duizelden de deelnemers met gegevens over de hoeveelheid liters verwerkte melk per dag – bleef het moeilijk een beeld te krijgen van het productieproces. Het geheel gaat schuil in kilometerslang buizenstelsel en luidruchtige machines. Ook een nieuwe melkcondensator, waarop de gids met trots wees, bleef geheel onzichtbaar achter een metershoge, witte fabriekswand.

Rond het middaguur was het tijd voor de goedverzorgde lunch. Diverse broodjes stonden geserveerd, evenals soep, pasteitjes met ragout, fruit en – hoe kan het ook anders op een themadag over zuivelbereiding – een glas melk.

Na de lunch was het de beurt aan Jaap de Wit. Zijn verhaal over de hygiënische winning van melk aan het begin van de twintigste paste heel goed binnen de themadag. Voordat de middagexcursie begon, was het de beurt aan prof.dr. Jos Lankveld, de organisator van deze dag. Hij gaf een lezing over zijn onderzoek: de opkomst van de industriële verwerking van melk in de Achterhoek en Lijmers. Het was een levendige presentatie waarbij statistiek en mooie plaatjes elkaar afwisselden.

De themadag kon uiteindelijk tijdig worden afgesloten. De middaglunch was vijftien minuten ingekort en prof. Lankveld besloot de theepauze te integreren met de laatste vijftien minuten van zijn presentatie. De ‘trainers’ werden door Sabeh Tours naar station in Den Bosch gebracht, dezelfde busmaatschappij die hen daar ’s ochtends had opgepikt.

Bestuur

In 2006 is het bestuur twee maal bijeen geweest in Wageningen, 8 maart en 13 september in Groningen. De aandacht van het bestuur is vooral uitgegaan naar het organiseren van de activiteiten (en na het 60 jarig jubileum van de vereniging in 2009). Voorts is in het begin van het jaar met succes geprobeerd de achterstallige contributie te innen en is geprobeerd om door middel van sterke prijsverlagingen de boekenvoorraad wat op te ruimen. We blijven voortgaan om meer gebruik te maken van de nieuwe communicatiemiddelen als e-mail en het internet. Van de laatste excursie zijn wederom foto's op het net geplaatst.

Het bestuur beraadt zich eveneens op de mogelijkheden geld aan te wenden voor nieuwe publicaties en reclame, en, bijvoorbeeld, kortingsacties voor studentleden.

De Vereniging telde per 31 december 2006 323 leden . In 2006 hebben zich 17 leden afgemeld, en 13 leden zijn erbij gekomen.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2006 was:

Prof. dr Pim Kooij, voorzitter
dr Anton Schuurman, secretaris
dr Ton Duffhues, penningmeester
dr Bas van Bavel
dr Marian Bos-Boers
dr Hilde Krips-Van der Laan
prof. dr. ir. Jos Lankveld
prof. dr Theo Spek

De kascommissie bestaat uit de leden

Toon Janssen
Wim van de Westeringh
Anton Zeven